

Programm VALIK

Inspireeritud USA juhendmaterjalist „Marijuana. Brief intervention. An SBIRT approach“

ENNETUSTEGEVUSEST

- Loomisaasta: 2017 (Ameerika Ühendriigid), 2018 (Eesti).
- Sihtgrupp: varane täiskasvanuiga (19–25 a) ja täiskasvanuiga.
- Elluviimise keskkond: sotsiaalsüsteem, veebikeskkond.
- Elluviijad: kõrgharidusega täiendusõppe läbinud nõustajad, keda toetab superviisor.
- Sisaldab: hindamist ja kuni kuut nõustamissessiooni, juhendmaterjale, täiendusõpet ja supervisiooni elluviijatele, infomaterjale.
- Ennetustasand: näidustatud, teisene.
- Märksõnad: uimastite tarvitamise, vaimse tervise probleemide, riskikäitumise ennetamine.
- Eesmärk: suurendada arusaamist kannabinoidide tarvitamisega seotud riskidest ja algatada muutus senises kannabinoidide tarvitamise käitumises, sh julgustada vähendama ja/või loobuma kannabinoidide tarvitamisest.

Retsensendid: Kaja-Triin Laisaar, Tõnu Jürjen

ETTEPANEKUD

UURIMISEKS:

- Uurida ennetustegevuse mõjusust kohalikes oludes, alustades eel- ja järelhindamisega.
- Kaaluda täiendavate (objektiivsete) tulemusnäitajate mõõtmist eneseraporteeritud kanepitarvitamisele lisaks.
- Mõelda läbi, kuidas suurendada tegevuse järgsel hindamisel osalevate klientide osatähtsust.
- Pöörata tähelepanu rakendustäpsuse tagamisele.

KASUTAMISEKS:

- Ennetuse teadusnõukogu soovitab ennetustegevust Eestis kasutada ja koguda juurde andmeid tegevuse mõju kohta.
- Luua toimiv mudel intensiivsemat sekkumist vajavate klientide suunamiseks teistele teenustele.
- Kaaluda alaealistele täiendava ennetustegevuse kohandamist või loomist ja selle mõjususe testimist.

ENNETUSTEGEVUSE MÕJU

Soovitud esmane mõju on hoidumine kannabinoidide tarvitamisest ehk **abstinents**. Esmase tulemusnäitaja* hindamisel toetutakse enesekohastele hinnangutele kuni 8 kuud pärast tegevuse lõpetamist.

- Üks uuring näitas kannabinoidide tarvitamisest viimasel kuul hoidunute osatähtsuse suurenemist, võrreldes esmase hindamisega. Positiivset muutust nähti ennetustegevuses osalenute seas võrdluses inimestega, kes tegevuses ei osalenud.

Soovitud teisene mõju on keskmiselt päevas tarvitatud kannabinoidi koguse, psühholoogilise sõltuvuse, tarvitamisega seotud probleemide ja psühholoogilise distressi vähenemine. Teiseste tulemusnäitajate* hindamisel toetutakse enesekohastele hinnangutele ja füsioloogilistele näitajatele kuni 8 kuud pärast tegevuse lõpetamist.

- Üks uuring näitas päevas keskmiselt tarvitatud kannabinoidide koguse vähenemist kuue kuu jooksul ja kannabinoidide tarvitamisega seotud probleemide taseme vähenemist.
- Üks uuring näitas psühholoogilise sõltuvuse vähenemist ennetustegevuses osalenute seas, vähenemine oli seotud nõustamissessioonide arvuga: kuuel nõustamissessioonil osalenutel vähenes häiritus vähesest kontrollist kanepitarvitamise üle enam kui ühel sessioonil osalenutel.
- Üks uuring ei näidanud tegevuse mõju kannabinoidide tarvitamisest püsivalt hoidunute osatähtsusele. Mõju ei nähtud ka päevade vaates keskmiselt, mil kannabinoidide tarvitamisest hoiduti, kannabinoidide sisaldusele uriinis ja psühholoogilise distressi taseme vähenemisele.

TÕENDATUSE KVALITEET: 1/3

**ENNETUSTEGEVUSE TASE TEISTES ANDMEBAASIDES:
POLE HINNATUD**

*Esmane tulemusnäitaja on ennetustegevuse mõju või toime uuringu peamine tulemusnäitaja. Teisene tulemusnäitaja on muu tulemusnäitaja, mille vastu huvi tuntakse.